

گیاہان دارویہ

www.ketab.ir

مہدی کریمی تفرشی

سرشناسه: کریمی تفرشی، مهدی، ۱۳۵۵

عنوان و نام پدیدآور: گیاهان دارویی / مهدی کریمی تفرشی

مشخصات نشر: تهران، نامک، ۱۳۹۰

مشخصات ظاهری: ۳۳۳ ص

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۸۹۵-۹۲-۸

موضوع: گیاهان دارویی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۱۶۴/۷۴۷۹ RS

رده بندی دیویی: ۶۱۵/۳۲

شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۰۲۹۸۷

عنوان: گیاهان دارویی

نویسنده: مهدی کریمی تفرشی

ناشر: نامک

طراحی جلد و صفحه آرائی: کانون تبلیغات شهر ایده

پخش: سبمان

تیراژ: ۲۰۰۰

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۰

قیمت: ۶۸۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱۰۶	تره
۱۰۸	ترب و تربچه
۱۱۱	توس (غان)
۱۱۴	توت سیاه
۱۱۵	توت سفید
۱۱۷	تمبر هندی
۱۱۹	جعفری
۱۲۲	جوز بویا
۱۲۶	جو
۱۲۹	جو دوسر
۱۳۰	چای
۱۳۳	چای کوهی
۱۳۶	خاکشیر
۱۳۸	خار مریم
۱۴۰	ختمی
۱۴۴	خرما
۱۴۸	خله شیطان
۱۴۸	خیار
۱۵۱	گیاه دم اسب
۱۵۳	دار چین
۱۵۵	ذرت
۱۵۹	راز یانه
۱۶۱	روناس
۱۶۳	ریحان
۱۶۵	زرد آلو
۱۶۸	زرد چوبه

۱۱	رتیشو (کنگر فرنگی)
۱۵	آفتاب گردان
۱۹	قطی سیاه (انگور کولی)
۲۳	ویشن
۲۸	وو کادو
۳۱	سطوخودوس
۳۵	سفناج
۳۹	اکلیل کوهی
۴۱	انبه
۴۵	انگور
۵۱	انجیر
۵۷	انار
۶۱	باقلا
۶۳	بادام
۶۸	بادام زمینی
۷۲	بادرنجبویه
۷۳	بابونه
۷۸	برنج
۸۲	برگ بو
۸۵	به
۹۰	بلوط
۹۲	بسته
۹۵	پرتقال
۹۹	پونه کوهی
۱۰۰	پیاز
۱۰۵	تخم کتان

۲۴۶	قاصدک
۲۵۰	قهوه
۲۵۲	کاکائو
۲۵۷	آکاهو
۲۶۱	آکدو
۲۶۴	کوشاد
۲۶۷	کنجد
۲۷۰	گلپر
۲۷۲	گریپ فروت
۲۷۶	گزنه
۲۸۰	آگل گاوزبان
۲۸۲	گشنیز
۲۸۵	گللابی
۲۸۸	گوچه فرنگی
۲۹۱	گریو
۲۹۴	لوبیا
۲۹۸	لوبیای سورا
۳۰۱	مامبران کبیر
۳۰۴	مارچوبه
۳۰۷	موز
۳۱۰	نارگیل
۳۱۵	نعناع
۳۱۹	نخود
۳۲۱	وانیل
۳۲۲	هلوه
۳۲۶	هل
۳۲۸	هندوانه
۳۳۰	هویج

۱۷۰	زردشک
۱۷۴	زعفران
۱۷۶	زنجبیل
۱۷۹	گیاه زوفا
۱۸۱	زیتون
۱۸۵	زیره سیاه
۱۸۷	زیره سبز
۱۸۹	سذاب
۱۹۱	سماق معمولی
۱۹۴	سنبل ختایی
۱۹۶	سنبل الطیب (علف گریه)
۲۰۰	سیر
۲۰۵	سیب زمینی
۲۰۹	سیب
۲۱۲	شنبلیله
۲۱۵	شیدر قرمز
۲۱۷	شلغم
۲۲۰	شوید
۲۲۱	شاه پسند وحشی
۲۲۴	شیرین بیان
۲۲۸	صبر زرد
۲۳۰	علف هفت بند
۲۳۲	عناپ
۲۳۵	فلفل سیاه
۲۳۷	فلفل سفید
۲۳۹	فلفل دلمه ای
۲۴۲	فلوس
۲۴۴	فندق

مقدمه

تاریخچه پزشکی و درمان در ایران به دوران آریایی ها، در حدود هفت هزار سال قبل از میلاد مسیح بر می گردد و طبق نخستین نوشته ها و نسخه های بدست آمده از گیاهان دارویی در تمدن های مهم دنیا نظیر ایران باستان، هند، چین، مصر، خاورمیانه به سه هزار سال قبل از میلاد مسیح برمی گردد.

در اوایل قرن حاضر پیشرفت علم شیمی و کشف سیستم های پیچیده ستر ارگانیک منجر به توسعه صنعت داروسازی و جایگزینی شیمی درمانی شد. بدین طریق پزشکی مدرن توانست بسیاری از بیماری های غیرقابل علاج و غالباً مرگ آور را درمان کند. این مسئله خصوصاً در رابطه با بیماری های عفونی که به وسیله سولنامیدها، آنتی بیوتیک ها و دیگر ترکیبات شیمیایی مداوا شده اند صدق می کند.

با وجود این، گیاهان دارویی و داروهایی که از آن تهیه می شوند، هرگز به طور کامل کنار گذاشته نشدند، مواد اولیه موثر که در گیاهان به صورت ذخیره موجود است، پیوسته به عنوان موادی غیرقابل جایگزین مورد استفاده بوده و خواهد بود. همچنین طب مردمی و عطاری ها نیز هیچ وقت استفاده از این مواد را متوقف ننموده اند و طب سستی را به شکلی که از پدران و اجداد دور خود به ارث برده اند همواره پاس داشته اند. با گذشت زمان بر تعداد گیاهان دارویی شناخته شده افزوده شد و زمینه کاربرد آنها نیز گسترده گردید. کشف گیاهان جدید از نمونه های آورده شده از سرزمین های دور دستیابی به کاربردهای نوین به عنوان داروهای کمکی در درمان های شیمیایی یا آنتی بیوتیکی، پی بردن به ارزش بهداشتی گیاهان و بالاخره کشف مواد جدید ویتامین ها،

هورمون ها، مواد ضد میکروبی، ضد ویروسی، ضد توموری در میان گیاهان شناخته شده و یا گیاهانی که به تازگی کشف شده اند، بار دیگر در پیشرفت طب گیاهی کمک شایانی کرده اند.

به دلیل اینکه مواد موثر در داروهای گیاهی و به دلیل همراه بودن آنها با مواد دیگر پیوسته از یک حالت تعادل بیولوژیک برخوردارند. بنابراین در بدن انباشته نشده و اثرات جانبی به بار نمی آورند.

از این رو برتری قابل ملاحظه ای نسبت به داروهای شیمیایی دارند. در این رابطه تنها مورد استثنا گیاهان سمی هستند که هرگز نباید بدون تجویز دقیق مصرف شوند.

ترتیا در دوران ما قبل اسلام نخستین پزشک آریایی بود که نخستین بار، تب و زخم نیزه را درمان کرد. ترتیا به عنوان نخستین پزشک و جراح آریایی با گیاهان و خواص آنها آشنایی فراوان داشت. او برای درمان بیماری ها از عصاره گیاهانی که خود استخراج می کرد استفاده می نمود.

ترانا اونا از نخستین کسانی بود که در ایران باستان توانست بیماری هایی که دچار مشکلات پوستی و استخوانی هستند را به وسیله گیاهان درمان کند.

لقمان اولین کسی که در زمینه گیاهان دارویی کتاب تالیف کرده است. در مورد او ذکر شده است که ۴۰۰ گیاه عصر خود را همراه خواص دارویی آنها می شناخته و به صورت مینیاتوری تصویر کرده است.

جاماسب تقریباً ۷۰۰ سال قبل از میلاد زندگی می کرده و از شاگردان لقمان حکیم بوده او نیز در این علم تخصص داشت.

بقراط صاحب کتابی بنام الفصول است. در زمان بقراط علم طب پراکنده بود خصوصا آنکه جادو و خرافات رواج زیادی داشت ولی بقراط اولین کسی بود که علم طب را جمع آوری کرد و خدمت بزرگی انجام داد.

سقراط، افلاطون، ارسطو نیز در این علم تخصص داشتند.

تئوفراسطوس از شاگردان ارسطو بوده، در منابع غربی اشاره شده که او اولین کسی بود که گیاهان را به چهار دسته طبقه بندی کرده است:

۱. درختان ۲. درختچه ها ۳. گیاهان نیمه درختچه ای ۴. گیاهان علفی

کتابی از وی باقی مانده که ۵۰۰ تصویر از گیاهان را ترسیم کرده است.

جالینوس متولد برگامان واقع در ایتالیای امروز بوده است جالینوس و بولس خواهرزاده اش از پزشکان رم باستان بودند. جالینوس ۴۰۰ جلد کتاب در علم طب تألیف کرده است.

پلینی در قرن اول میلادی کتابی به نام تاریخ طبیعی در ۳۷ جلد تألیف کرده که ۹ جلد آن در مورد گیاهان دارویی است.